

Besluit

Tarievenbesluit GTS 2025

Ons kenmerk : ACM/UIT/614423
Zaaknummer : ACM/23/186082
Datum : 24 mei 2024

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet

Inhoud

Tarievenbesluit GTS 2025	1
Inhoud	2
1 Inleiding	3
1.1 Gewijzigd Methodebesluit GTS 2022-2026	3
1.2 Gewijzigd x-factorbesluit 2022-2026	4
2 Achtergrond en systematiek	5
2.1 Achtergrond	5
2.2 Systematiek	5
3 Procedure voor de totstandkoming van dit besluit	6
4 Vaststelling tarieven	6
4.1 Totale inkomsten exclusief correcties	6
4.2 Correcties	7
4.2.1 Algemeen	7
4.2.2 Nacalculatie administratieve onbalans	8
4.2.3 Investerings met betrekking tot de omschakeltaak	8
4.2.4 Nacalculatie bijgeschatte investeringen	9
4.2.5 Nacalculatie omzetregulering	9
4.2.6 De kosten van desinvesteringen en de opbrengsten uit desinvesteringen	9
4.2.7 Nacalculatie van de WACC	10
4.2.8 Wettelijk uitgezonderde investeringen	10
4.2.9 Nacalculatie veilinggelden	11
4.2.10 Overboek- en terugkoopregeling	12
4.2.11 Nacalculatie inkoopkosten energie	12
4.3.1 Incidentele correctie assetoverdracht	12
4.3.2 Incidentele correctie peakshaver	14
4.3.3 Incidentele correctie vervallen WQA-dienst	14
4.3.4 Incidentele correctie naar aanleiding van CBb-uitspraak	15
4.3.5 Incidentele correctie aanpassing toegepaste CPI	15
4.3.6 Incidentele correctie voorlopige schatting ITC	16
4.4 Referentieprijzen	16
4.5 Entry- en exittarieven	18
5 Dictum	19

1 Inleiding

- 1 Op grond van artikel 82, eerste en vijfde lid, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) de tarieven voor de taken als bedoeld in artikelen 10, 10a, eerste lid, onderdeel b, c, en e en 10i van de Gaswet voor Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) voor het jaar 2025 vast, te weten voor:
 - het uitvoeren van gastransport en transportondersteunende diensten (hierna: de transporttaak);
 - het inkopen van netverliezen (hierna: de balanceringsstaak);
 - het voorzien, beheren en onderhouden van een aansluiting alsook het wijzigen en verwijderen van aansluitingen op verzoek van de aangeslotene (hierna: de aansluitaak);
 - het omzetten van gas naar een hogere of lagere energie-inhoud, dan wel gas in een door de gebruiker gewenste samenstelling brengen (hierna: de kwaliteitsconversietaak); en
 - het omschakelen van een afnemer die ingevolge artikel 10g, tweede lid, van de Gaswet heeft gemeld dat diens aansluiting moet worden omgeschakeld (hierna: de omschakeltaak).
- 2 De ACM kijkt in dit besluit op enkele punten af van het tarievenvoorstel van GTS. De ACM is in dit besluit ten eerste uitgegaan van een consumentenprijsindex (hierna: CPI) van 2,8%, waar GTS in haar voorstel uitging van 1,7%. Daarnaast heeft de ACM in dit besluit een voorlopige schatting van de Inter TSO Compensation (hierna: ITC) aan BBL Company V.O.F. (hierna: BBLC) opgenomen ter waarde van 10.000.000 EUR, prijspeil 2025, omdat de ACM de ITC voor 2025 ten tijde van het nemen van het Tarievenbesluit GTS 2025 nog niet opgelegd heeft. Tenslotte heeft de ACM een berekeningsfout hersteld rond de vergoeding van een wettelijk uitgezonderde investering. Deze aanpassing heeft een minimaal effect op de vastgestelde tarieven.
- 3 Dit besluit bevat een toelichting op de gevolgen van het vastgestelde Gewijzigd Methodebesluit GTS 2022-2026 en het Gewijzigd x-factorbesluit 2022-2026 (hoofdstuk 1) op het Tarievenbesluit GTS 2025. Verder bestaat dit besluit uit een toelichting van de achtergrond en systematiek (hoofdstuk 2), een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit (hoofdstuk 3), de vaststelling van de tarieven (hoofdstuk 4) en het dictum (hoofdstuk 5). Dit besluit bevat daarnaast vier bijlages. Bijlage 1 betreft de relevante wettelijke bepalingen. Bijlage 2 is de rekenmodule voor vaststelling van de tarieven. Bijlage 3 geeft een overzicht van de tarieven zonder achterliggende berekening, en bijlage 4 bevat de informatiemodule, die elk jaar met marktpartijen gedeeld wordt zoals afgesproken in de overeenkomst netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (hierna: NC TAR-overeenkomst). Bijlage 5 betreft het WACC-nacalculatiemodel, waarvan de uitkomst als input worden gebruikt in Bijlage 2. De bijlagen bij dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

1.1 Gewijzigd Methodebesluit GTS 2022-2026

- 4 Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) heeft op 4 juli 2023 het methodebesluit 2022-2026 voor GTS vernietigd en daarbij bepaald dat de ACM een nieuw methodebesluit moet nemen met inachtneming van de uitspraak van het CBb. Het CBb heeft hiervoor een termijn gesteld van zes maanden.
- 5 De ACM heeft op 14 december 2023 het Gewijzigd Methodebesluit GTS 2022-2026 voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 vastgesteld, met kenmerk ACM/UIT/600689. Met dit Gewijzigd Methodebesluit geeft de ACM invulling aan de opdracht van het CBb. De aanpassingen in het Gewijzigd Methodebesluit naar aanleiding van de CBb-uitspraak worden hieronder toegelicht, en worden vanaf het Tarievenbesluit 2025 in de vaststelling van de tarieven toegepast.
- 6 De uitspraak van het CBb en het nemen van het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 vereisen een correctie van de toegestane inkomsten zoals vastgesteld voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Deze correctie doet de ACM op grond van artikel 81c, vijfde lid, van de Gaswet. De uitkomsten van deze

herberekening dient de ACM te verdisconteren in de eerstvolgende vast te stellen tarieven. Een toelichting op deze correctie wordt gegeven in paragraaf 4.3.4 van dit besluit.

Statische efficiëntieparameter (thèta)

- 7 Het CBb¹ heeft geoordeeld dat het door de ACM gebruikte benchmarkonderzoek niet voldoet aan “de vereisten van zorgvuldigheid, transparantie en controleerbaarheid zoals bedoeld in de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb”. Dit schendt GTS in haar rechten van verdediging. Daarom heeft het CBb geoordeeld dat de ACM dit onderzoek niet aan haar methodebesluit ten grondslag mag leggen en opgedragen om bij het nieuw te nemen methodebesluit de thèta op 1 te bepalen. In het Gewijzigd Methodebesluit is de statische efficiëntieparameter daarom bepaald op 1.

WACC

- 8 Bij het vaststellen van de x-factor stelt de ACM het redelijk rendement gelijk aan de ‘weighted average cost of capital’, ofwel de WACC. Het CBb heeft in haar uitspraak geoordeeld dat, ten behoeve van de vaststelling van de WACC, de parameter risicovrije rente wordt bepaald aan de hand van staatsobligaties met een looptijd van twintig jaar. Daarbij is bepaald dat de risicovrije rente minimaal 0,5% bedraagt. De WACC is in het Gewijzigd Methodebesluit daarom opnieuw vastgesteld, waarbij de aanwijzing van het CBb is toegepast.

Inkoopkosten energie

- 9 Het CBb heeft in haar uitspraak geoordeeld dat de ACM onvoldoende heeft kunnen verklaren waarom naast de volumes niet ook de prijzen van de inkoopkosten energie worden nagecalculeerd. Het CBb heeft aan de ACM opgedragen om te beslissen op het voorstel van GTS tot het opnemen van een bonus/malusregeling voor de kosten van energie (prijs en volume) voor kwaliteitsconversie en de transporttaak.
- 10 De ACM heeft de nacalculatie van de inkoopkosten energie aangepast. In het Gewijzigd Methodebesluit is opgenomen dat de inkoopkosten energie volledig worden nagecalculeerd voor zowel de transporttaak als kwaliteitsconversie. Daarbij heeft de ACM besloten een bonus/malusregeling toe te passen, overeenkomstig de regeling die voor TenneT wordt toegepast.

Nacalculatie bijschatten

- 11 Het CBb heeft geoordeeld dat alle bijgeschatte investeringen in de tarieven moeten worden nagecalculeerd. Voorheen maakten alleen de bijgeschatte investeringen met een afschrijvingstermijn langer dan 10 jaar uit van deze nacalculatie. De investeringen met een afschrijftermijn korter dan 10 jaar worden ook volledig nagecalculeerd, in overeenstemming met hetgeen bepaald in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026.

1.2 Gewijzigd x-factorbesluit 2022-2026

- 12 Als gevolg van het nemen van het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026,² is ook het x-factorbesluit 2022-2026 opnieuw vastgesteld.³ De aangepaste methodiek in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 leidt tot een aanpassing van de vastgestelde begininkomsten, de x-factor en de bijgeschatte investeringen. Deze aangepaste begininkomsten, x-factor en bijgeschatte investeringen worden vanaf het Tarievenbesluit 2025 in de vaststelling van de tarieven toegepast.
- 13 De uitspraak van het CBb en het nemen van het Gewijzigd x-factorbesluit 2022-2026 vereisen een correctie van de toegestane inkomsten op de toegestane inkomsten zoals vastgesteld voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Deze correctie doet de ACM op grond van artikel 81c, vijfde lid, van de Gaswet.

¹ ECLI:NL:CBB:2023:316.

² Besluit met kenmerk ACM/UIT/600689.

³ Gewijzigd x-factorbesluit 2022-2026, kenmerk ACM/UIT/611868.

De uitkomsten van deze herberekening dient de ACM te verdisconteren in de eerstvolgende vast te stellen tarieven. Een toelichting op deze correctie wordt gegeven in paragraaf 4.3.4 van dit besluit.

2 Achtergrond en systematiek

2.1 Achtergrond

- 14 In Nederland wordt gas getransporteerd via gastransportnetten. De netbeheerder voert ten aanzien van het door hem beheerde net wettelijke taken uit. Voor GTS gaat het om de taken zoals neergelegd in artikel 10, 10a, eerste lid, onderdeel b, c en e en 10i van de Gaswet. GTS voert deze taken uit op het landelijke gastransportnet. Deze netbeheerder heeft een wettelijk monopolie. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet te veel betaalt, reguleert de ACM de tarieven die de netbeheerder in rekening mag brengen. Met dit besluit stelt de ACM de tarieven als bedoeld in artikel 82 van de Gaswet voor GTS voor het jaar 2025 vast.

2.2 Systematiek

- 15 De tarieven komen als volgt tot stand. Allereerst stelt de ACM de methode van regulering voor GTS vast in een methodebesluit overeenkomstig artikel 82, tweede lid, van de Gaswet. Met de methode van regulering voor GTS beoogt de ACM de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van de uitvoering van deze taken te bevorderen. De ACM heeft de methode van regulering voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 vastgesteld bij besluit van 28 januari 2021.⁴ Bij uitspraak van 4 juli 2023 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBB) het beroep dat GTS tegen dit besluit had ingesteld gegrond verklaard en het bestreden besluit vernietigd. De ACM heeft op 14 december 2023 in lijn met deze uitspraak een nieuw methodebesluit⁵ voor GTS genomen voor de reguleringsperiode 2022-2026 vastgesteld. Het Gewijzigd Methodebesluit is van toepassing op het onderhavige tarievenbesluit.
- 16 Op basis van een methodebesluit worden de x-factor en de begininkomsten vastgesteld in een x-factorbesluit. Voor GTS is de x-factor voor de reguleringsperiode 2022-2026 herzien bij besluit van 11 maart 2024.⁶ De ACM past de x-factor toe om de totale inkomsten exclusief correcties van de netbeheerder te bepalen. Vervolgens bepaalt de ACM welke correcties hierop moeten worden aangebracht. De som van de totale inkomsten en de correcties vormt de toegestane inkomsten.
- 17 De toegestane inkomsten zijn de inkomsten die de netbeheerder met de tarieven mag verdienen. De netbeheerder is verplicht om een voorstel voor de tarieven in te dienen. De ACM toetst dit tarievenvoorstel aan de Gaswet en de Tarievecode gas. De ACM stelt vervolgens de tarieven vast.
- 18 Voor een uitgebreide toelichting van de systematiek en de samenhang tussen de bovengenoemde besluiten verwijst de ACM naar hoofdstuk 8 van het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026⁷ en de codewijzigingsbesluiten tot implementatie van de netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (hierna: NC TAR).⁸

⁴ Besluit met kenmerk ACM/UIT/542662.

⁵ Besluit met kenmerk ACM/UIT/600689.

⁶ Gewijzigd x-factor besluit met kenmerk ACM/23/187039.

⁷ Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 399 en verder.

⁸ NC TAR-besluit met kenmerk ACM/UIT/503577 en NC TAR-besluit met kenmerk ACM/UIT/613237

3 Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

- 19 Ingevolge de NC-TAR verordening⁹ moeten de tarieven ruim voor de jaarlijkse veiling van jaarcapaciteitsproducten worden vastgesteld. Om de tarieven tijdig te kunnen vaststellen dient GTS jaarlijks rond 1 maart een tarievenvoorstel in te dienen bij de ACM.
- 20 De ACM heeft op 29 januari 2024 een tarievenmodule ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel aan GTS gestuurd. De tarievenmodule is een Excelbestand waarin de tarieven worden berekend. De ACM heeft GTS verzocht de tarievenmodule in te vullen conform de invulinstructie en de ingevulde gegevens te laten controleren door een externe accountant conform een auditinstructie. Daarnaast heeft de ACM per brief van 29 januari 2024 additionele vragen gesteld aan GTS over haar inkoopkosten energie. Verder heeft de ACM per e-mail op 17 januari 2024 en 19 februari 2024 additionele vragen gesteld over de assetoverdracht.
- 21 Op 1 maart 2024 heeft de ACM antwoorden op de additionele vragen over de inkoopkosten energie van GTS ontvangen. Op 1 maart 2024 heeft de ACM tevens het tarievenvoorstel, voorzien van een toelichting en een controleverklaring van een externe accountant, voor het jaar 2025 van GTS ontvangen. De ACM heeft het tarievenvoorstel op 6 maart 2024 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl).
- 22 De ACM heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het tarievenvoorstel, ten behoeve van de vaststelling van de tarieven. Belanghebbenden hadden tot 3 april 2024 de gelegenheid om een reactie te geven op het tarievenvoorstel. De ACM heeft reacties ontvangen van Energie-Nederland, Element NL, Vereniging Gasopslag Nederland, Vereniging LNG Shippers Nederland, ENI S.p.A, Energy Traders Europe (EFET) en SEFE Marketing & Trading Limited. De ACM reageert per brief op deze reacties. Tevens heeft de ACM de reacties, voor zover deze betrekking hebben op het voorstel en relevant zijn, betrokken in het besluit.
- 23 Op 13 mei 2024 heeft de ACM financiële gegevens van GTS ontvangen, die op 8 mei 2024 zijn voorzien van een controleverklaring van een accountant. De ACM heeft deze gegevens gebruikt bij de berekening van de tarieven. Het tarievenvoorstel voldoet aan de vereiste wet- en regelgeving.

4 Vaststelling tarieven

- 24 De vaststelling van de tarieven voor GTS bestaat uit een aantal stappen. De eerste stap betreft de berekening van de totale inkomsten exclusief correcties. In stap twee worden de correcties berekend. De som van de totale inkomsten en de correcties is gelijk aan de toegestane inkomsten. Stap drie betreft de berekening van referentieprijzen en in stap vier worden tot slot de entry- en exittarieven vastgesteld. Deze stappen worden in dit hoofdstuk achtereenvolgens behandeld.

4.1 Totale inkomsten exclusief correcties

- 25 De toegestane inkomsten exclusief correcties van GTS in 2025 zijn het startpunt voor de berekening van de tarieven. In het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026¹⁰ is de volgende formule opgenomen voor de berekening van de totale inkomsten exclusief de inkomsten als gevolg van correcties die GTS in een kalenderjaar mag verdienen:

⁹ Artikel 32 jo. artikel 30, eerste lid, aanhef en onder b sub i van de Verordening (EU) 2017/460 van de Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas.

¹⁰ Zie bijlage 1 bij het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, formule (21).

$$TI_{2025} = TI_{2024} \cdot (1 + CPI_{2025} - x_{2022-2026})$$

TI_t	Toegestane inkomsten exclusief inkomsten uit tariefcorrecties in het jaar t in prijspeil t ;
CPI_t	Het consumentenprijsindexcijfer voor het jaar t , zijnde de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens). Deze wordt berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de tiende maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze index, gepubliceerd in de in de tweeëntwintigste maand voorafgaande aan jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;
$x_{2022-2026}$	De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (x-factor) voor de reguleringsperiode 2022-2026, naar beneden afgerond op 2 decimalen;
t	Algemene parameter ter aanduiding van het jaar van de reguleringsperiode 2022-2026.

- 26 De hoogte van de relatieve wijziging van de CPI voor het jaar 2025 bedraagt 2,8%.
- 27 De x-factor voor de periode 2022-2026 heeft de ACM vastgesteld in het Gewijzigd x-factorbesluit 2022-2026. De hoogte van de doelmatigheidskorting bedraagt 3,18%.¹¹
- 28 Gelet op het bovenstaande komt de ACM op de onderstane totale inkomsten exclusief correcties (in EUR, prijspeil 2025): 1.069.326.535.

4.2 Correcties

4.2.1 Algemeen

- 29 Voordat de tarieven worden berekend, corrigeert de ACM de totale inkomsten. De som van de totale inkomsten en de correcties is gelijk aan de toegestane inkomsten. De ACM heeft voor de correcties een berekening in de tarievenmodule opgenomen. Voor dit tarievenbesluit betreft het de volgende correcties:
- Wettelijk uitgezonderde investeringen;
 - Investeringen met betrekking tot de omschakeltaak;
 - Nacalculatie bijgeschatte investeringen;
 - De kosten van desinvesteringen (incl. ontmantelingskosten) en de opbrengsten uit desinvesteringen;
 - Nacalculatie omzetregulering;
 - Overboeking- en terugkoopregeling;
 - Nacalculatie veilinggelden;
 - Nacalculatie administratieve onbalans;
 - Nacalculatie ontmantelingskosten;
 - Nacalculatie van de WACC;
 - Nacalculatie inkoopkosten energie
 - Incidentele correcties
 - Incidentele correctie vervallen WQA-dienst
 - Incidentele correctie peakshaver
 - Assetoverdracht
 - *Assets overgedragen aan Gasunie*
 - *Nieuwe investeringen Gasunie*
 - Incidente correctie naar aanleiding van het Gewijzigd Methodebesluit
 - Incidentele correctie CPI n.a.v. NC TAR-overeenkomst
 - Incidente correctie voorlopige schatting ITC

¹¹ Besluit met kenmerk ACM/23/187039.

- 30 Onder de noemer 'incidentele correcties' vat de ACM overige aanpassingen, die niet in het methodebesluit zijn aangekondigd. In beginsel gebruikt de ACM hiervoor de grondslag genoemd in artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet. Als er sprake is van een andere grondslag voor een incidentele correctie licht de ACM dit toe bij de behandeling van de desbetreffende correctie.
- 31 In deze paragraaf bespreekt de ACM bovenstaande correcties. Voor zover de ACM aan GTS heeft gevraagd om voor de berekening van deze correcties gegevens in te vullen in de tarievenmodule, beoordeelt de ACM deze gegevens.
- 32 Als de ACM inkomsten in het jaar t corrigeert voor kosten of opbrengsten uit eerdere jaren, dan houdt de ACM daarbij rekening met de financieringslasten of -baten als gevolg van dit tijdsverschil door middel van toepassing van een heffingsrente. Vanaf het Tarievenbesluit 2022 hanteert de ACM de wettelijke rente voor niet-handelstransacties (hierna: wettelijke rente) als heffingsrente.
- 33 Bij het vaststellen van het Tarievenbesluit 2025 is de wettelijke rente voor 2025 nog niet bekend. De ACM maakt daarom een schatting van deze wettelijke rente. In voorgaande tarievenbesluiten heeft de ACM de laatst bekende waarde van de wettelijke rente als schatting gehanteerd. Vanwege de toegenomen volatiliteit van de wettelijke rente schat de ACM deze parameter vanaf de tarieven 2025 op een andere manier.
- 34 Voor de alternatieve schattingsmethode volgt de ACM de berekeningswijze die de Minister voor Rechtsbescherming aanhoudt bij vaststelling van de wettelijke rente.¹² Deze berekeningswijze gaat voor de wettelijke rente in het tweede half jaar van jaar t uit van de basisherfinancieringsrente van de ECB (hierna: ECB rente) geldend eind april in jaar $t-1$. Deze rentevoet wordt vermeerderd met 2,25 procentpunt en afgerond naar hele procenten om tot de wettelijke rente te komen. De stand van de ECB rente eind april is 4,50%. Op basis van de berekeningswijze van de wettelijke rente schat de ACM de wettelijke rente voor 2025 op 7,00%, omdat deze de meest representatieve schatting is voor de wettelijke rente in 2025.

4.2.2 Nacalculatie administratieve onbalans

- 35 Zoals aangekondigd in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 corrigeert de ACM de tarieven voor het jaarlijkse saldo van de kosten en opbrengsten door administratieve onbalans die GTS maakt of verkrijgt.¹³ Uit de financiële gegevens die de ACM heeft ontvangen van GTS is gebleken dat het saldo administratieve onbalans negatief is. De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de administratieve onbalans (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 84.987.160.
- 36 De ACM merkt op dat de administratieve onbalans in 2023 uitzonderlijk hoog is ten opzichte van voorgaande jaren. GTS onderzoekt momenteel de reden van deze hoge uitkomst van de administratieve onbalans. De ACM zal de uitkomsten van het onderzoek kritisch bekijken en waar nodig extra vragen stellen aan GTS, om op deze manier zeker te stellen dat de kosten die GTS heeft gemaakt voor de administratieve onbalans terecht zijn vergoed via de tarieven. Wanneer blijkt dat dit niet het geval is, zal het teveel aan vergoeding op de vastgestelde toegestane inkomsten voor 2026 in mindering gebracht worden.

4.2.3 Investerings met betrekking tot de omschakeltaak

- 37 Als gevolg van de wijziging van de Gaswet betreffende het beperken van de vraag naar laagcalorisch gas van negen grootverbruikers heeft GTS tijdelijk de taak om de aansluiting van negen

¹² Zie ook de nota van toelichting bij het meest recente wijzigingsbesluit van de wettelijke rente. Besluit van 29 juni 2023, Stb. 2023, 235, gepubliceerd op 30 juni 2023.

¹³ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 445 en verder.

grootverbruikers om te bouwen. De kosten van het omschakelen van de negen grootverbruikers bestaan uit investeringen in het transportnet en in de aansluiting en uit kosten voor het onderzoek dat GTS heeft moeten doen voorafgaand aan de inwerkingtreding van de omschakeltaak. In het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 is aangekondigd deze kosten na te calculeren.¹⁴

- 38 GTS heeft in haar voorstel verzocht om de kosten van elf investeringen die zij heeft gedaan in het kader van de omschakeltaak (in gebruik genomen in de jaren 2020, 2022 en 2023) te vergoeden (waarvan vijf investeringen in het huidige besluit voor het eerst vergoed zullen worden). De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de investeringen gemaakt met betrekking tot de omschakeltaak (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 2.407.838.

4.2.4 Nacalculatie bijgeschatte investeringen

- 39 In het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 heeft de ACM aangekondigd dat zij de kapitaalkosten van alle bijgeschatte investeringen zal nacalculeren. Dit is een aanpassing ten opzichte van het Methodebesluit 2022-2026 en wordt toegelicht in paragraaf 1.1 van dit besluit.
- 40 De kosten van de gerealiseerde investeringen in 2023 zijn lager dan de kosten van de geschatte investeringen in het x-factorbesluit. De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de kosten van alle investeringen (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): -85.362.789.

4.2.5 Nacalculatie omzetregulering

- 41 Zoals aangekondigd in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 corrigeert de ACM jaarlijks voor het verschil in inkomsten dat wordt veroorzaakt door een verschil tussen de gerealiseerde omzet van GTS en de vooraf ingeschatte omzet (of toegestane inkomsten).¹⁵ Met de omzetregulering bepaalt de ACM jaarlijks de hoogte van de na te calculeren omzet.
- 42 Uit de financiële gegevens die de ACM jaarlijks ontvangt van GTS blijkt dat GTS in 2023 in totaal 1.053.217.264 euro omzet heeft ontvangen. De ACM heeft de toegestane inkomsten voor 2023 vastgesteld op 1.025.152.810 euro. De totale inkomsten worden derhalve als volgt gecorrigeerd voor omzetregulering (inclusief heffingsrente in EUR, pp 2025): -31.230.124.

4.2.6 De kosten van desinvesteringen en de opbrengsten uit desinvesteringen

- 43 Zoals aangekondigd in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 verwijdert de ACM de kosten van desinvesteringen vanaf deze reguleringsperiode uit de GAW.¹⁶ De ACM is van mening dat een netbeheerder de kapitaalkosten van desinvesteringen terug moet kunnen verdienen. De ACM is voornemens om de kapitaalkosten voor desinvesteringen volledig na te calculeren, omdat de ACM geen goede schatter heeft voor deze kosten en een schatting ex ante GTS een prikkel geeft om niet over te gaan tot desinvesteren. Niet desinvesteren kan maatschappelijk onwenselijk zijn vanwege de energietransitie en het efficiënte gebruik van het netwerk.
- 44 Voor de opbrengsten uit desinvesteringen heeft de ACM een andere overweging gemaakt. Om kruissubsidiëring te voorkomen wil de ACM GTS prikkelen om een zo hoog mogelijke verkoopprijs te vragen. Wanneer de ACM de opbrengsten uit desinvesteringen volledig nacalculeert, heeft GTS een dergelijke prikkel niet. Daarnaast heeft de ACM geen goede schatter voor de opbrengsten van

¹⁴ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 451 en verder.

¹⁵ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 405 en verder.

¹⁶ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 462 en verder.

desinvesteringen. Daarom is de ACM voornemens om opbrengsten uit desinvesteringen voor 90% na te calculeren. Zo krijgt GTS toch een prikkel om de verkoopprijs te maximaliseren en komt het merendeel van de verkoopopbrengsten ten goede van de netgebruiker.¹⁷

- 45 In het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 heeft de ACM aangekondigd dat ontmantelingskosten onder de kosten van desinvesteringen vallen.¹⁸ De ACM calculeert zodoende deze kosten na vanaf het Tarievenbesluit 2024. Hierbij wordt het verschil tussen de geschatte ontmantelingskosten gebaseerd op het jaar 2019 en de gerealiseerde ontmantelingskosten in het jaar 2023 nagecalculeerd.
- 46 Als laatste stelt de ACM de vergoeding voor operationele kosten als gevolg van desinvesteringen naar beneden bij, omdat GTS op dit punt geen kosten meer maakt die zij anders niet terugverdient.¹⁹
- 47 De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor de kosten van desinvesteringen inclusief ontmantelingskosten, 90% van de opbrengsten uit desinvesteringen en nacalculatie van de operationele kosten (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 24.301.299.

4.2.7 Nacalculatie van de WACC

- 48 De ACM heeft in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 aangekondigd de risicovrije rente in de kostenvoet eigen vermogen en de rente voor kostenvoet vreemd vermogen in de WACC na te calculeren op basis van de gemiddelde werkelijke rente in ieder jaar.²⁰ De redenen hiervoor zijn als volgt. De ACM acht de verschillen die kunnen ontstaan tussen de schatting en de realisatie te groot om deze rentes niet na te calculeren. Daarbij komt dat kleine verschillen in de rente al een grote impact kunnen hebben op de tarieven vanwege de grote omvang van de GAW. Verder schaadt het nacalculeren van de rente de financiële prikkel tot kostenverlaging nauwelijks.
- 49 De ACM zal de nacalculatie van de risicovrije rente uitvoeren op basis van de gemiddelde rente in het betreffende jaar van Nederlandse en de Duitse staatsobligaties. De ACM zal hierbij gebruik maken van staatsobligaties met een resterende looptijd van twintig jaar en een bodemwaarde van 0,5% toepassen. Dit is een aanpassing ten opzichte van het Methodebesluit 2022-2026, en wordt toegelicht in paragraaf 1.1.
- 50 De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de nacalculatie van de WACC (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 122.315.270.

4.2.8 Wettelijk uitgezonderde investeringen

- 51 Wettelijk uitgezonderde investeringen zijn investeringen die vallen onder de noemer van artikel 39e en 54a, derde lid, van de Gaswet (hierna gezamenlijk: wettelijk uitgezonderde investeringen).
- 52 De inkomsten worden gecorrigeerd met de efficiënte kosten van de wettelijk uitgezonderde investeringen. De ACM heeft deze correctie aangekondigd in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026.²¹

Voorstel GTS wettelijk uitgezonderde investeringen

¹⁷ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 462 en verder.

¹⁸ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 462.

¹⁹ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 216.

²⁰ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 472 en verder.

²¹ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 479 en verder.

- 53 GTS heeft in het tarievenvoorstel verzocht om vergoeding voor één wettelijk uitgezonderde investering. Dit betreft de uitbreiding van de stikstoffabriek Zuidbroek II. De aanleiding voor deze investering is het besluit van het kabinet om de gaswinning uit het Groningenveld zo snel mogelijk te beëindigen. De ACM kent deze vergoeding toe.
- 54 Door de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is op 29 mei 2019 een inpassingsplan (onder de huidige Omgevingswet²² 'projectbesluit' genoemd) vastgesteld waarin het project aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek wordt aangemerkt als een uitbreiding van het landelijk gastransportnet als bedoeld in artikel 39b, eerste lid, aanhef en onderdeel a van de Gaswet. Op grond van artikel 39e van de Gaswet is de ACM gehouden tot het verrekenen van de kosten van een dergelijke investering in de tarieven.
- 55 De aanvullende stikstofproductiefaciliteit bestaat uit een uitbreiding van de bestaande installatie (o.a. een compressorgebouw, drie proceskolommen en een mengstation) en een circa 4 kilometer lange aardgasleiding vanaf de stikstofproductiefaciliteit naar de bestaande gasleiding ter plaatse. De aanvullende stikstofproductiefaciliteit maakt gebruik van de bestaande stikstofleiding van de installatie naar de stikstofcaverne bij Heiligerlee. In 2023 is het eerste deel van het project geactiveerd.

Bepaling hoogte correctie

- 56 De ACM voegt in dit besluit de efficiënte kosten van de eerdere wettelijk uitgezonderde investeringen die voor verrekening in aanmerking komen toe aan de totale inkomsten 2025. GTS heeft één wettelijk uitgezonderde investering(en) voor 2023 opgegeven. De totale inkomsten worden dus gecorrigeerd voor wettelijke uitgezonderde investeringen (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2025): 53.053.731.

4.2.9 Nacalculatie veilinggelden

- 57 Zoals aangekondigd in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 zal de ACM rekening houden met de opbrengsten uit capaciteitsveilingen.²³ In principe heeft GTS twee opties als het gaat om de inzet van veilinggelden: GTS kan de verkregen veilinggelden teruggeven aan de markt via het eerstvolgende tarievenbesluit, of een voorstel indienen bij de ACM om de veilinggelden in te zetten voor investeringen op grenspunten, om op deze manier congestie op deze punten te verminderen.
- 58 GTS stelt voor om de opbrengsten uit veilinggelden uit 2023 via het Tarievenbesluit 2025 terug te geven aan de markt. De ACM stemt hiermee in.
- 59 GTS heeft in haar tarievenvoorstel voor 2024 voorgesteld om de veilinggelden in 2024 niet terug te geven aan de markt. In plaats hiervan stelde ze voor de veilinggelden te reserveren. Voor het Tarievenbesluit 2024²⁴ ging de ACM akkoord met het voorstel van GTS. In het Tarievenbesluit 2024 heeft de ACM aangekondigd de veilinggelden in het Tarievenbesluit 2025 te verrekenen. In haar tarievenvoorstel 2025 stelt GTS evenals voor de veilinggelden niet verder te spreiden maar terug te geven aan de markt. De ACM stemt hier wederom mee in.
- 60 De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor opbrengsten uit veilinggelden (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2025): -430.850.784.

²² Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet is een nieuwe wet die alles regelt voor de omgeving waarin we wonen en leven. De nieuwe wet bundelt 26 oude wetten, waaronder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Zo is het 'inpassingsplan' zoals bedoeld in het oude artikel 3.28 van de Wro vervangen door 'projectbesluit' zoals bedoeld in Afdeling 5.2 van de Omgevingswet.

²³ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 481 en verder.

²⁴ Het Tarievenbesluit GTS 2024 van 25 mei 2023 met kenmerk ACM/UIT/591247, randnummer 45 en verder.

4.2.10 Overboek- en terugkoopregeling

- 61 Zoals aangekondigd in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 worden de opbrengsten uit de verkoop van overboekcapaciteit en de kosten die GTS heeft gemaakt voor het terugkopen van capaciteit gesaldeerd en geboekt op de overboek- en terugkooprekening.²⁵
- 62 Het saldo van deze rekening (positief of negatief) wordt verdeeld tussen GTS en de netgebruikers. Dit betekent dat 50% van het saldo wordt verrekend via de tarieven.
- 63 Uit de financiële gegevens die de ACM jaarlijks ontvangt van GTS blijkt dat deze rekening op 31 december 2023 een positief saldo kende. De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor deze overboeking- en terugkoopregeling (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): -20.334.639.

4.2.11 Nacalculatie inkoopkosten energie

- 64 In het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 heeft de ACM aangekondigd de door GTS gemaakte kosten ingekochte stikstof en elektriciteit voor kwaliteitsconversie en de transporttaak na te calculeren. Op deze nacalculatie wordt een bonus/malusregeling toegepast. Dit is een aanpassing ten opzichte van het Methodebesluit 2022-2026 en wordt toegelicht in paragraaf 1.1 van dit besluit.
- 65 De bonus/malusregeling komt als volgt tot stand. GTS dient haar energie in te kopen op de vrije markt en heeft daarbij handelingsvrijheid bij het vaststellen van de contractvoorwaarden.²⁶ Verder heeft GTS ook invloed op haar energiekosten door efficiënt met de door haar ingekochte energie om te gaan.²⁷ Daarom heeft het zin om GTS financieel te prikkelen om energie doelmatig in te kopen en kosten te verlagen. Tegelijk kan een groot deel van de energiekosten niet beïnvloed worden door GTS, gegeven het feit dat zij veel energie nodig heeft voor het uitvoeren van haar wettelijke taken. De ACM calculeert 75% van het verschil tussen de schatting en de werkelijke kosten na, tot een maximumafwijking van 20% ten opzichte van de geschatte kosten. In het geval van een afwijking van meer dan 20% ten opzichte van de geschatte kosten, calculeert de ACM het meerdere aan kosten boven de afwijking van 20% volledig na.²⁸
- 66 De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor inkoopkosten energie (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 218.988.596.

Incidentele correcties

4.3.1 Incidentele correctie assetoverdracht

Assets overgedragen aan Gasunie

- 67 GTS heeft in december 2021 een aantal activa (waaronder het hoofdkantoor, verschillende ICT-systemen en gereedschappen) overgedragen aan N.V. Nederlandse Gasunie (hierna: Gasunie). Deze assets zal GTS nog wel gebruiken en dus van Gasunie huren. Ten tijde van het nemen van het (Gewijzigd) Methodebesluit 2022-2026 heeft de ACM een dergelijke constructie niet voorzien. De ACM corrigeert sinds het Tarievenbesluit 2023 daarom de totale inkomsten voor de overdracht van deze activa aan Gasunie. Naar het oordeel van de ACM zou deze overdracht zonder deze correctie leiden tot inkomsten voor GTS waar zij in feite geen recht op heeft. Vanuit de algemene uitgangspunten van

²⁵ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 485 en verder.

²⁶ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 443c.

²⁷ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 443d.

²⁸ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 443e.

de regulering mag GTS geen hoger rendement behalen dan in het economisch verkeer gebruikelijk is. GTS heeft in overleg met de ACM laten weten dat zij zich kan vinden in dit uitgangspunt en de hierna beschreven correctie.

- 68 Sinds het Tarievenbesluit 2023²⁹ past de ACM bij deze correctie de volgende methodiek toe:
- De ACM berekent de volledige resterende boekwaarde van deze activa. Hierbij wordt rekening gehouden met de statische efficiëntieparameter. De ACM neemt aan dat GTS dit bedrag in één keer volledig afschrijft. De toegestane inkomsten worden voor 2025 verhoogd met deze afschrijving.
 - De opbrengsten van de overdracht van activa in 2021 (die minimaal gelijk zijn aan de resterende boekwaarde) worden volledig in mindering gebracht op de toegestane inkomsten in 2025.
 - De ACM berekent de daling van de kapitaalkosten in de jaren vanaf 2022 als gevolg van het verwijderen van de activa uit de GAW. De toegestane inkomsten in de jaren 2022-2026 zijn gebaseerd op de veronderstelling dat GTS deze activa in bezit heeft. Aangezien de activa volledig zijn afgeschreven, is dit niet langer het geval. De ACM stelt de toegestane inkomsten voor de jaren 2022-2026 dus hiermee naar beneden bij.
 - De toegestane inkomsten in de jaren 2022-2026 zijn mede gebaseerd op de veronderstelling dat GTS geen kosten voor de huur voor deze overgedragen activa hoeft te betalen. Aangezien dit wel het geval is, stelt de ACM de toegestane inkomsten hiermee naar boven bij. De operationele kosten bestaan uit de door de ACM veronderstelde efficiënte kapitaalkosten die Gasunie voor de assets maakt. Hierbij gaat de ACM ervan uit dat Gasunie de activa lineair afschrijft en deze kosten rechtstreeks in rekening brengt bij GTS.
- 69 Op grond van artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet gaat de ACM voor het Tarievenbesluit 2023 over tot een correctie. De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de stijging van de operationele kosten door assets die overgedragen zijn aan Gasunie (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 1.362.209.

Nieuwe investeringen door Gasunie

- 70 Vanaf 2022 doet Gasunie nieuwe investeringen in assets die van belang zijn voor GTS (e.g. investeringen in ICT-systemen in verband met aflopend beveiligingsrisico van de huidige systemen). GTS huurt deze assets van Gasunie. Gasunie heeft in 2022 voor circa EUR 14 miljoen ten behoeve van GTS geïnvesteerd in gedeelde assets. Voor 2023 bedraagt het niveau aan investeringen circa EUR 8,1 miljoen. GTS stelt voor om de nieuwe activa op een vergelijkbare manier te behandelen als de al eerder overgedragen assets: de ACM stelt vast wat de kapitaal- en operationele kosten zouden zijn geweest als GTS in deze activa zelf had geïnvesteerd, en GTS ontvangt dat bedrag als vergoeding in de operationele kosten. Hierbij hanteert de ACM de aanname dat Gasunie de assets niet versneld, maar lineair afschrijft.
- 71 De ACM gaat mee in het voorstel van GTS voor wat betreft de investeringen die Gasunie in de jaren 2022 en 2023 heeft gedaan. De ACM acht de noodzaak van de gedane investeringen voldoende onderbouwd. De ACM heeft in principe als uitgangspunt een verandering in operationele kosten niet te vergoeden. Verder vergoedt de ACM volgens het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 investeringen van GTS.³⁰ Hoewel de investeringen zijn gedaan door Gasunie, vertalen deze zich in hogere operationele kosten voor GTS. Immers, GTS maakt gebruik van de assets en betaalt daar, vanwege de gedane investeringen, hogere huurkosten voor. Deze huurkosten worden gezien als kosten die GTS zou hebben indien zij, in plaats van Gasunie, de investeringen zelf had moeten doen. De ACM gaat daarom akkoord met de vergoeding van deze kosten middels een incidentele correctie.
- 72 Hieraan stelt de ACM echter een aantal voorwaarden. Deze zijn als volgt:

²⁹ Besluit met kenmerk ACM/UIT/573617, randnummer 44.

³⁰ Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, randnummer 456 en verder.

1. GTS betaalt Gasunie alleen huur voor het gedeelte dat GTS gebruik maakt van de assets. Dit wordt bepaald middels een vastgestelde verdeelsleutel.
 2. Zowel de nieuwe investeringen door Gasunie als de toegepaste verdeelsleutel worden voorzien van een accountantscontrole.
 3. De vergoeding voor de nieuwe investeringen wordt op dezelfde manier vormgegeven als voor assets die GTS in eigen bezit heeft, waarbij de assets lineair worden afgeschreven (vergelijkbaar met de huidige incidentele correctie assetoverdracht).
 4. GTS voorziet de ACM van een uitgebreide toelichting³¹. De ACM heeft deze toelichting ontvangen op 8 december 2023 en getoetst op noodzakelijkheid van vergoeding. Voor het Tarievenbesluit 2025 worden enkel de investeringen voor 2022 en 2023 meegenomen.
- 73 De ACM vindt het belangrijk zeker te weten dat de incidentele correctie voor de nieuwe investeringen van Gasunie geen hogere vergoeding geeft dan GTS had ontvangen wanneer zij zelf in deze assets had geïnvesteerd. Daarom heeft de ACM een accountantscheck op de (hoogte van de) relevante investeringen en de aan GTS toegerekende kosten (verdeelsleutel) gevraagd en deze ook ontvangen.
- 74 De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor de stijging van de operationele kosten door nieuwe investeringen van Gasunie (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 13.262.424.

4.3.2 Incidentele correctie peakshaver

- 75 Ten tijde van het in 2021 genomen Methodebesluit was het de verwachting dat de peakshaver door GTS werd omgebouwd zodat zij deze kon inzetten ten behoeve van de kwaliteitsconversietaak.³² De kosten voor de peakshaver worden dan ook volledig onder de tarieven vergoed ten behoeve van de kwaliteitsconversietaak. Dit zet zich voort in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026. Door onvoorziene marktomstandigheden is de peakshaver door GTS sinds 2022 toch ingezet ten behoeve van de piektaak. De piektaak is een wettelijke verplichting van GTS die is vastgelegd in het Besluit leveringszekerheid Gaswet van 1 januari 2022 en die niet is gereguleerd onder het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026. Op grond van artikel 2, derde lid, van het Besluit leveringszekerheid Gaswet brengt GTS de kosten van de voorzieningen voor pieklevering direct in rekening bij vergunninghouders. Deze kosten worden niet verrekend in de transporttarieven zoals vastgesteld in het onderhavige besluit.
- 76 GTS heeft dus minder kosten gemaakt voor de kwaliteitsconversietaak dan ten tijde van het nemen van het Methodebesluit 2022-2026 door de ACM is vastgesteld. GTS heeft de peakshaver namelijk gebruikt voor de piektaak en niet omgebouwd ten behoeve van de kwaliteitsconversietaak. De tarieven worden daarom op grond van artikel 82, achtste lid jo. artikel 81c, tweede lid, aanhef en onder c van de Gaswet gecorrigeerd, zodat GTS via de tarieven alleen een vergoeding horend bij haar kwaliteitsconversietaak ontvangt.
- 77 De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de incidentele correctie peakshaver (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): -19.829.874.

4.3.3 Incidentele correctie vervallen WQA-dienst

- 78 Met de Regeling van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 16 april 2021 tot wijziging van de Regeling gaskwaliteit (Str. 2021, 20909) is de Wobbe Quality Adaption-dienst (hierna: WQA-dienst) voor het Gassysteem LNG beëindigd. De middelen die specifiek beschikbaar waren voor de WQA-dienst in het Gassysteem LNG werden beschikbaar gesteld voor de kwaliteitsconversietaak van

³¹ Een preliminair overzicht is te vinden in document ACM/UIT/615765 als bijlage van het Voorstel GTS voor transporttarieven 2025 landelijk netbeheer gas van 6 maart 2024, gepubliceerd op www.acm.nl.

³² Het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600689, voetnoot 61.

GTS die volgt uit artikel 10a, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet. De kosten die met de WQA-dienst gemoeid waren, vallen nu onder de gereguleerde kwaliteitsconversietaak van de ACM.

- 79 Ten tijde van het in 2021 genomen Methodebesluit zijn deze extra kosten voor de kwaliteitsconversietaak niet voorzien. Ondertussen heeft GTS wel extra gerealiseerde kosten gemaakt, waardoor de geschatte kosten voor kwaliteitsconversie afwijken van de gerealiseerde kosten. Op grond van artikel 81c, tweede lid, aanhef en onderdeel c van de Gaswet komt de ACM de bevoegdheid toe deze kosten te corrigeren en maakt zij hier gebruik van.
- 80 De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de vervallen WQA-dienst (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 6.269.821.

4.3.4 Incidentele correctie naar aanleiding van CBb-uitspraak

- 81 De uitspraak van het CBb vereist een correctie van de toegestane inkomsten zoals vastgesteld voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Zoals aangegeven in paragraaf 1.1 en 1.2 dient de ACM de uitkomsten van deze herberekening te verdisconteren in de eerstvolgende vast te stellen tarieven, oftewel het Tarievenbesluit 2025.
- 82 De ACM heeft de correctie berekend door de berekening van de toegestane inkomsten voor 2022, 2023 en 2024 opnieuw uit te voeren, op basis van het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 en het Gewijzigd x-factorbesluit 2022-2026. Specifiek wijzigt de hoogte van de toegestane inkomsten op de posten toegestane inkomsten excl. correcties, kosten ombouwen G- naar H-gas, nacalculatie bijschatten, nacalculatie desinvesteren, daling operationele kosten als gevolg van desinvesteringen, nacalculatie WACC, nacalculatie WQA, incidentele correctie assetoverdracht en incidentele correctie peakshaver. De exacte berekening van de incidentele correctie is opgenomen in de tarievenmodule in bijlage 2 bij dit besluit.
- 83 De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor de aangebrachte wijzigingen in het Gewijzigd Methodebesluit 2022-2026 en het Gewijzigd x-factorbesluit 2022-2026, die met terugwerkende kracht op de tarievenbesluiten voor 2022, 2023 en 2024 van toepassing zijn (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2025): 177.577.613.

4.3.5 Incidentele correctie aanpassing toegepaste CPI

- 84 In het kader van de NC TAR Verordening neemt de ACM het besluit tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in artikelen 12a en 12b van de Gaswet betreffende de uitvoering van de NC TAR Verordening (hierna: NC TAR-besluit).³³ Op grond van artikel 27, vijfde lid van de NC TAR Verordening moet de ACM ten minste om de vijf jaar marktpartijen consulteren over de te nemen besluiten die volgen uit de NC TAR Verordening. Deze consultatie heeft geleid tot een marktgedragen overeenkomst tussen de ACM, GTS en een aantal Representatieve Organisaties (hierna: NC TAR-overeenkomst).³⁴
- 85 Zoals overeengekomen in de NC TAR-overeenkomst van 16 oktober 2023, worden de CPI-cijfers voor 2022 en 2023 voor een eenmalige correctie aangepast van 1,8% naar 1,7% (voor 2022) en van 6,2% naar 3,5% (voor 2023). Deze correctie resulteert in een vermindering van de toegestane inkomsten van GTS in 2025. De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor de incidentele correctie aanpassing toegepast CPI (heffingsrente niet van toepassing, in EUR, pp 2025): 106.744.395.

³³ Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 10 december 2018, kenmerk ACM/UIT/503577

³⁴ Zie Overeenkomst NC TAR van 16 oktober 2023 met kenmerk ACM/UIT/599613, gepubliceerd op www.acm.nl.

4.3.6 Incidentele correctie voorlopige schatting ITC

- 86 De ACM besluit om een deel van de verwachte nacalculatie voor de omzetregulering in het jaar 2027 in de transporttarieven 2025 te verwerken. Dit doet de ACM via een voorlopige schatting op de nacalculatie die anders pas in de transporttarieven 2027 verwerkt zou worden. De ACM licht dit als volgt toe.
- 87 Naar aanleiding van het vervallen van interconnectiepunt Julianadorp is in 2018 tussen onder andere BBL Company V.O.F. (hierna: BBLC), GTS, Representatieve Organisaties en de ACM een overeenkomst gesloten waarin BBLC wordt verplicht tot het betalen van een Inter-Transmission System Operator Compensation (hierna: ITC) aan GTS voor de jaren 2021 tot en met 2024. GTS heeft bij de schatting van de voorspelde gecontracteerde capaciteit (FCC) voor 2025 daarom geen rekening gehouden met een ITC van BBLC. De ACM is voornemens om een verplichting op te leggen aan BBLC tot het betalen van een ITC aan GTS met ingang van 1 januari 2025. Het besluit omtrent de ITC is nog niet genomen. In hun reactie op het tarievenvoorstel van GTS heeft een aantal partijen de ACM verzocht om de opbrengsten van een ITC mee te nemen in het Tarievenbesluit 2025. De ACM geeft hier invulling aan door een voorlopige schatting van opbrengsten voor GTS vanuit de ITC in het Tarievenbesluit 2025 mee te nemen. Hierdoor worden de entry- en exittarieven lager. Indien de ACM niet overgaat tot het verwerken van een voorlopige schatting van de ITC, dan worden deze inkomsten pas in 2027 in de transporttarieven verwerkt.
- 88 Voor de bepaling van de hoogte van de voorlopige schatting, geven volgens de ACM de afgelopen jaren vanwege de extreme omstandigheden op de gasmarkt geen representatieve en robuuste schatting van de ITC voor 2025. Daarom besluit de ACM bij de vaststelling van de hoogte van de voorlopige schatting van de ITC, voor zover mogelijk, de te verwachten ontwikkelingen op de gasmarkt mee te nemen, waaronder het afnemende gasnetgebruik. De ACM heeft de voorlopige schatting voor de opbrengsten uit de ITC vastgesteld op (in EUR, pp 2025): 10.000.000.
- 89 De uitkomst van het besluit omtrent de ITC is nog onbeslist. De voorlopige schatting zal daardoor naar alle waarschijnlijkheid verschillen van het definitieve ITC-bedrag en hier kunnen dan ook geen rechten aan worden ontleend. De daadwerkelijke opbrengsten voor GTS zullen met de voorlopige schatting verrekend worden via de omzetnacalculatie in 2027.

4.4 Referentieprijzen

- 90 De entry- en exittarieven worden afgeleid van de referentieprij³⁵ die van toepassing is op het betreffende entry- of exitpunt.³⁶ In paragraaf 3.2 van de Tarievenscode gas is de methodologie voor berekening van de referentieprijzen opgenomen. Toepassing van deze referentieprijsmethodologie leidt tot referentieprijzen voor entrycapaciteit, exitcapaciteit, entrycapaciteit gasopslag, exitcapaciteit gasopslag en entrycapaciteit LNG.
- 91 De methodologie betreft een zogenaamde 'postzegelmethode'. Dat wil zeggen dat er één referentieprij is voor alle entrypuncten en één referentieprij voor alle exitpunten. De referentieprij komt tot stand door het aandeel van de toegestane inkomsten toegewezen aan entrypuncten en exitpunten te delen door respectievelijk de voorspelde gecontracteerde capaciteit op entrypuncten en exitpunten.
- 92 In het tarievenvoorstel heeft GTS een schatting voor de voorspelde gecontracteerde capaciteit opgenomen. GTS heeft in het kader van het eerste NC TAR-besluit van 1 maart 2018³⁷ de wijze waarop zij de voorspelde gecontracteerde capaciteit berekent aan de ACM toegelicht. Hieruit blijkt dat

³⁵ Zoals gedefinieerd in artikel 3, sub 1, van NC TAR.

³⁶ Zie artikel 3.2, tweede lid van de Tarievenscode gas.

³⁷ Zie ook het besluit met kenmerk ACM/UIT/503577.

de schatting van GTS via een aantal stappen tot stand komt. Allereerst bepaalt GTS welke capaciteitsproducten zij per segment reeds heeft verkocht voor het betreffende tariefjaar. Vervolgens schat GTS per marktsegment welke transportcapaciteit zij aanvullend verwacht te verkopen. Zij betreft daarbij marktinformatie en regelgeving, middels contacten met de relevante marktpartijen en op basis van analyses van historisch boekingsgedrag voor verschillende capaciteitsproducten. Incidentele dagboekingen worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Daarnaast vertaalt GTS de verwachte verkopen van verschillende capaciteitsproducten naar de voorspelde gecontracteerde capaciteit (één getal). Zij weegt daarbij verschillende capaciteitsproducten op basis van de inkomsten die het capaciteitsproduct genereert. Zij houdt dus rekening met de multiplicatoren en seizoensfactoren voor de verschillende capaciteitsproducten.

- 93 De ACM is van oordeel dat GTS een robuuste methode hanteert om de voorspelde gecontracteerde capaciteit te schatten die voldoende rekening houdt met het belang om de omzetrnacalculatie zo beperkt mogelijk te houden. De ACM stelt de voorspelde gecontracteerde entrycapaciteit en exitcapaciteit daarom overeenkomstig het voorstel als volgt vast:

Voorspelde gecontracteerde capaciteit	Entry	Exit
Totale capaciteit (in kWh/uur/jaar)	138.087.814	236.912.186
Capaciteit gasopslagen (in kWh/uur/jaar)	47.529.361	28.422.166
Capaciteit LNG (in kWh/uur/jaar)	31.903.239	N.v.t.

- 94 Voor de berekening van de referentieprijzen worden de toegestane inkomsten van GTS eerst middels een verdeling van 40/60 verdeeld over de entry- en exitpunten. De referentieprijzen voor een entrypunt komt vervolgens tot stand door de toegestane inkomsten op entrypunten te delen door de voorspelde gecontracteerde capaciteit op entrypunten. De referentieprijzen voor een exitpunt komt tot stand door de toegestane inkomsten op exitpunten te delen door de voorspelde gecontracteerde capaciteit op exitpunten. Deze referentieprijzen moeten daarna nog worden aangepast, omdat er voor entry- en exitpunten die verbonden zijn met gasopslagen en entrypunten die verbonden zijn met LNG-faciliteiten een korting geldt.
- 95 In de NC TAR-overeenkomst³⁸ en het NC TAR-besluit³⁹ is een kortingspercentage overeengekomen van 75% voor entry- en exitpunten die verbonden zijn met gasopslagen. De ACM stelt de korting voor entrypunten van LNG-faciliteiten voor 2025 vast op 20%. Het inkomstenverlies van GTS als gevolg van deze korting, wordt door de toepassing van een herschalingsfactor verdeeld over alle entry- en exitpunten.

- 96 Na toepassing van de korting voor gasopslagen komt de ACM tot de volgende referentieprijzen:

Referentieprijzen	Entry	Exit
Referentieprijzen niet gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	3,758397	3,285957
Referentieprijzen gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	0,939599	0,821489
Referentieprijzen LNG (in EUR/kWh/uur/jaar)	3,006718	N.v.t.

³⁸ Zie Overeenkomst NC-TAR van 16 oktober 2023, gepubliceerd op www.acm.nl.

³⁹ Zie ook het besluit met kenmerk ACM/UIT/613237.

4.5 Entry- en exittarieven

- 97 De entry- en exittarieven voor de verschillende capaciteitsproducten worden berekend uit de referentieprijzen. Met deze entry- en exittarieven worden ook de reserveringsprijzen voor interconnectiepunten uit de NC TAR Verordening bedoeld.
- 98 Bij de berekening van de entry- en exittarieven wordt rekening gehouden met de duur van het capaciteitsproduct en met de van toepassing zijnde multiplicatoren en seizoensfactoren. Voor afschakelbare capaciteitsproducten gelden daarnaast nog aparte kortingspercentages.⁴⁰ De grondslag voor de afwijkende kortingspercentages van afschakelbare capaciteitsproducten zullen kort worden toegelicht.
- 99 In de zomer van 2022 is er door het grotendeels wegvallen van de gasstromen uit Rusland een grote behoefte aan gastransport van west naar oost ontstaan. Hierdoor is er een grote spread ontstaan tussen de handelsplatformen in België en het Verenigd Koninkrijk aan de ene kant en de handelsplatformen in Nederland (TTF) en Duitsland aan de andere kant. Hierdoor werd het in de zomer van 2022 voor gashandelaren aantrekkelijk om veel afschakelbare entry capaciteit op het virtuele interconnectiepunt BENE te boeken. Dit heeft een forse stijging van het kortingspercentage voor afschakelbare capaciteit tot gevolg gehad.
- 100 Op dertien andere netwerkpunten dan VIP-BENE hebben van oktober 2022 tot en met oktober 2023 ook afschakelingen plaatsgevonden. Het aantal afschakelingen en de duur van deze afschakelingen variëren sterk per netwerkpunt. Dit betekent dat de kans op afschakelen tussen verschillende netwerkpunten significant afwijkt. Voor zes netwerkpunten heeft het onderscheid in afschakelkans tussen entry en exit invloed op de berekening van de afschakelbare capaciteit. Daarnaast hebben op acht andere netwerkpunten afschakelingen plaatsgevonden, waarbij geen onderscheid gemaakt hoeft te worden tussen entry- en exitcapaciteit. Voor de exacte kortingspercentages per netwerkpunt waar afschakelingen hebben plaatsgevonden, zie Tabblad 2 in bijlage 2.
- 101 Voor een uitgebreide toelichting van de totstandkoming van het kortingspercentage voor afschakelbare capaciteit verwijst de ACM naar het NC TAR-besluit van 11 april 2024.⁴¹
- 102 De multiplicatoren bepalen het prijsverschil tussen een jaarcapaciteitsproduct ten opzichte van een kwartaal-, maand-, dag- of within-day-capaciteitsproduct. Een multiplier voor een maandcapaciteitsproduct van 1,5 betekent bijvoorbeeld dat het tarief voor dat capaciteitsproduct 50% hoger is dan 1/12e deel van de prijs voor een jaarcapaciteitsproduct. Voor elk capaciteitsproduct is een aparte multiplier van toepassing. In de Tarieencode gas zijn de volgende multiplicatoren vastgelegd: 1,25 voor kwartaalcapaciteitsproducten, 1,5 voor maandcapaciteitsproducten en 1,75 voor dag- en within-day-capaciteitsproducten.⁴²
- 103 De seizoensfactoren bepalen het prijsverschil tussen dezelfde capaciteitsproducten in verschillende periodes van het jaar. De toepassing van seizoensfactoren leidt ertoe dat capaciteit in de winter, wanneer de vraag naar gas groter is, duurder is dan capaciteit in de zomer. In de Tarieencode gas zijn seizoensfactoren vastgesteld.⁴³ Deze verschillen per capaciteitsproduct.
- 104 De ACM stelt de tarieven vast, afgerond op acht decimalen. Volgens de ACM waarborgt dit in voldoende mate de nauwkeurigheid waarmee GTS de capaciteitsproducten afrekent.
- 105 Bij de afronding kiest de ACM ervoor om de tarieven voor within-day producten altijd naar boven af te ronden, om te voorkomen dat een within-day-product voor 24 uur goedkoper kan worden dan het dag-

⁴⁰ Artikel 3.9, eerste lid, onderdeel b, van de Tarieencode gas.

⁴¹ NC TAR-besluit met kenmerk ACM/UIT/613237.

⁴² Artikel 3.7, derde lid, van de Tarieencode gas.

⁴³ Artikel 3.7, vierde en vijfde lid, van de Tarieencode gas.

vooruit product voor dezelfde periode. In het NC TAR-besluit⁴⁴ heeft de ACM ervoor gekozen de multiplier voor dag- en within-day-capaciteitsproducten beide op 1,75 vast te stellen. Hiermee is beoogd dat de prijs van beide producten verhoudingsgewijs even hoog is. Indien de ACM geen rekening zou houden met afrondingsverschillen kunnen within-day-capaciteitsproducten goedkoper worden. Dit acht de ACM niet in overeenstemming met het algemene uitgangspunt dat de prijs van een product hoger is naarmate de termijn van het capaciteitsproduct korter is.⁴⁵

- 106 Het entrytarief voor een jaarcapaciteitsproduct is gelijk aan de referentieprij voor een entrypunt afgerond op 8 decimalen. Dit is weergegeven in bijlage 3.
- 107 Voor de berekening van het exittarief voor het maandcapaciteitsproduct van januari 2025 wordt de referentieprij voor het exitpunt in EUR/kWh/uur/jaar eerst omgezet naar EUR/kWh/uur/maand door het te delen door 365 en te vermenigvuldigen met 31. Vervolgens wordt dat vermenigvuldigd met de multiplier 1,5 en de seizoensfactor 1,785. Deze berekening resulteert in het exittarief voor dit maandcapaciteitsproduct zoals weergegeven in bijlage 3.
- 108 De berekening van de andere capaciteitsproducten gaat op een vergelijkbare wijze. De ACM verwijst voor de berekening van alle entry- en exittarieven naar de rekenmodule in bijlage 2 bij dit besluit.
- 109 Voor de dienst wheeling is in de Tarievencode gas vastgelegd dat dit wordt berekend door op het entry- en exittarief dat een netgebruiker verschuldigd is op het betreffende entry- en exitpunt voor dezelfde capaciteitsproducten een korting van 94% toe te passen. De tarieven voor deze dienst staan weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit. Enkele wheeling producten (day-ahead en within-day) zijn met de update van de gascodes⁴⁶ op 21 april 2022 komen te vervallen. Hiervoor zal de ACM net als in het Tarievenbesluit 2024 geen tarieven meer vaststellen. Dit heeft geen effect op de hoogte van de overige tarieven.
- 110 Het tarief voor afschakelbare capaciteit wordt berekend door op de waarde van het tarief voor de reguliere capaciteitsproducten (geen korting van toepassing) en waar relevant op het tarief voor de gasopslagen en LNG-terminals een korting toe te passen die op het betreffende netwerkpunt is vastgesteld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel b van de Gaswet / het NC TAR-besluit van 11 april 2024.⁴⁷ Voor veertien netwerkpunten zijn dit verschillende kortingspercentages. Voor de overige netwerkpunten geldt een korting van 0,01%. Voor de tarieven van de afschakelbare capaciteitsproducten verwijst de ACM naar bijlage 3 bij dit besluit. De bijbehorende kortingspercentages zijn opgenomen in Tabblad 2 in bijlage 2.

5 Dictum

- 111 Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt voor Gasunie Transport Services B.V. de tarieven vast als opgenomen in bijlage 3.
- 112 Dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt bekend maken in de Staatscourant. Voorts zal de Autoriteit Consument en Markt dit besluit publiceren op de website van de Autoriteit Consument en Markt (www.acm.nl). Daarnaast is GTS verplicht om een exemplaar van de voor haar geldende tarieven voor een ieder ter inzage te leggen in al haar vestigingen.
- 113 Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2025.

⁴⁴ Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 10 december 2018, kenmerk ACM/UIT/503577 tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in artikelen 12a en 12b van de Gaswet betreffende de uitvoering van de Verordening (EU) 2017/460 van de Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas.

⁴⁵ Zie ook het besluit met kenmerk ACM/UIT/503577, randnummer 80.

⁴⁶ Besluit met kenmerk ACM/UIT/574251.

⁴⁷ NC TAR-besluit met kenmerk ACM/UIT/613237

's-Gravenhage,
Datum: 24 mei 2024

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

drs. J. de Maa
Teammanager Directie Toezicht Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.